

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі

Қазақстан Республикасының сақтандыру секторының 2015 жылғы 1 қыркүйектегі ағымдағы жағдайы

Көлемі: 10 бет
Кесте саны: 10
График саны: 7
Кезеңділігі: ай сайынғы жаңарту

2015 жыл

МАЗМҰНЫ

I. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ САҚТАНДЫРУ НАРЫҒЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ

1-кесте. Қазақстан Республикасының сақтандыру нарығының құрылымы

II. ҚР САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫНЫҢ АКТИВТЕРІ

2-кесте. ҚР сақтандыру секторының жиынтық активтерінің құрылымы

III. ҚР САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫНЫҢ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ ЖӘНЕ КАПИТАЛЫ

3-кесте. ҚР сақтандыру секторының жиынтық міндеттемелерінің құрылымы

1-график. Активтердің, меншікті капиталдың және сақтандыру резервтерінің динамикасы

IV. САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫЛАРЫ

4-кесте. Сақтандыру сыйлықақыларының түсімі

2-график. Сақтандыру сыйлықақыларының динамикасы

5-кесте. Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының түсімі

3-график. Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының динамикасы

4-график. «Өмірді сақтандыру» саласы бойынша сақтандыру сыйлықақылары түсімдерінің құрылымы

5-график. «Жалпы сақтандыру» саласы бойынша келіп түскен сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы

V. ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ

6-кесте. Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы

6-график. Елдер бойынша қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы

VI. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМДЕРІ

7-кесте. Сақтандыру төлемдерінің құрылымы

7-график. Сақтандыру төлемдерінің динамикасы

VII. САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫ ҚЫЗМЕТІНІҢ ТИІМДІЛІГІ, ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЭКОНОМИКАСЫНДАҒЫ РӨЛІ

8-кесте. Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының кірістері мен шығыстары

9-кесте. Сақтандыру секторының макроэкономикалық көрсеткіштері

10-кесте. Сақтандыру секторының шоғырлануы

I. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ САҚТАНДЫРУ НАРЫҒЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ**1-кесте. Қазақстан Республикасының сақтандыру нарығының құрылымы**

Сақтандыру секторының институционалдық құрылымы	01.09.2014	01.09.2015
Сақтандыру ұйымдарының саны	34	33
<i>оның ішінде өмірді сақтандыру бойынша</i>	7	7
Сақтандыру брокерлерінің саны	14	15
Актуарийлердің саны	71	62
«Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қоры» АҚ-тың қатысушысы болып табылатын сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының саны	30	30
ҚР резиденті емес сақтандыру ұйымдары өкілдерінің саны	3	3

II. ҚР САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫНЫҢ АКТИВТЕРІ

2015 жылғы 1 қыркүйекте сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары активтерінің жиынтық көлемі 730 850 млн. теңге болды, бұл 2015 жылғы 1 қаңтардағы ұқсас көрсеткіштен 19,3% көп және 2014 жылғы 1 қыркүйектегі ұқсас көрсеткіштен 20,9%-ға көп, оның ішінде:

2-кесте. ҚР сақтандыру секторының жиынтық активтерінің құрылымы

Активтер	01.09.2014		01.01.2015		01.09.2015		Өзгер., %-бен млн. теңге
	млн. теңге	жиын- тығында %-бен	млн. теңге	жиын- тығында %-бен	млн. теңге	жиын- тығында %-бен	
Ақша	28 814	4,8	17 589	2,9	34 679	4,7	97,2
Орналастырылған салымдар	158 130	26,1	150 008	24,5	173 217	23,7	15,5
Бағалы қағаздар	282 360	46,7	294 085	48,0	351 094	48,0	19,4
"Кері РЕПО" операциясы	7 237	1,2	14 704	2,4	12 871	1,8	-12,5
Сақтанушылар мен делдалдардан алынатын сақтандыру сыйлықақылары	25 678	4,2	23 910	3,9	32 409	4,4	35,5
Негізгі қаражат	10 184	1,7	10 765	1,8	10 113	1,4	-6,1
Қайта сақтандыру активтері	65 349	10,8	74 323	12,1	84 744	11,6	14,0
Өзге дебиторлық берешек	14 974	2,5	12 632	2,1	12 634	1,7	0,0
Басқа активтер	11 993	2,0	14 627	2,4	19 090	2,6	30,5
Жиынтығы	604 719	100,0	612 645	100,0	730 850	100,0	19,3

2015 жылдың басынан бастап активтердің өсуі негізінен бағалы қағаздардың 19,4%-ға және қайта сақтандыру активтерінің 14,0%-ға ұлғаюы есебінен байқалады.

III. ҚР САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫНЫҢ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ

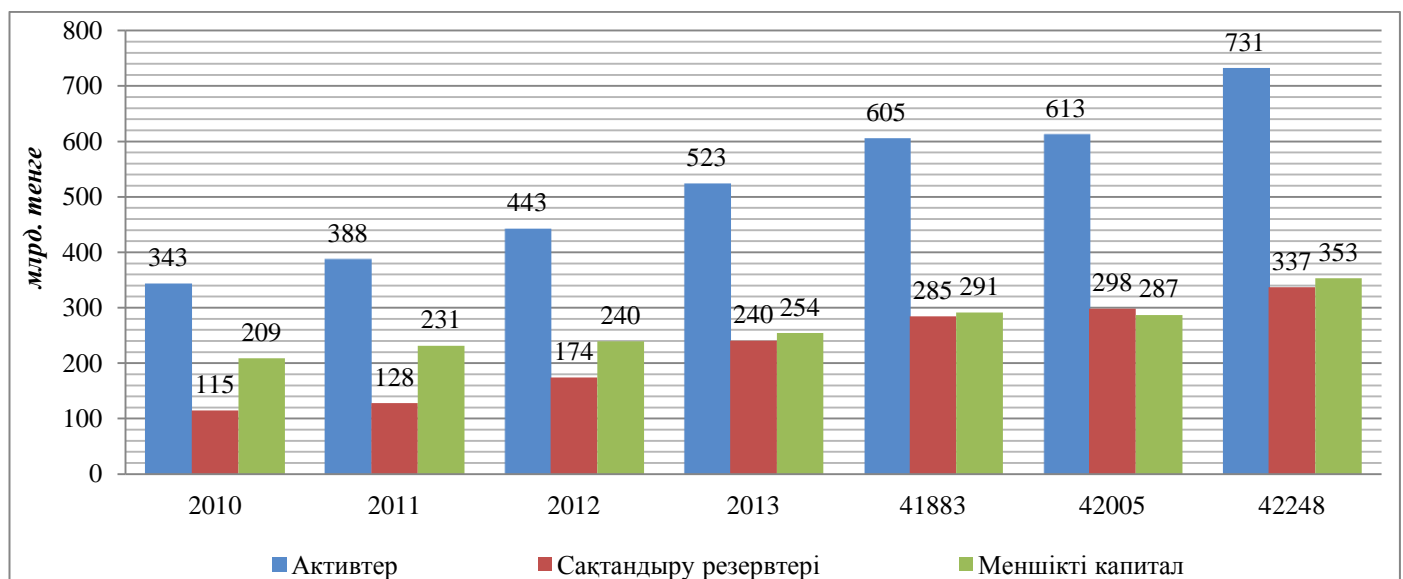
3-кесте. ҚР сақтандыру секторының жиынтық міндеттемелерінің құрылымы

Міндеттемелер	01.09.2014		01.01.2015		01.09.2015		Өзгер., %-бен млн. теңге
	млн. теңге	жиын- тығында %-бен	млн. теңге	жиын- тығында %-бен	млн. теңге	жиын- тығында %-бен	
Резервтер	284 716	90,9	298 056	91,5	337 244	89,2	13,1
Алынған қарыздар	703	0,2	445	0,1	472	0,1	6,2
Қайта сақтандырушыл- мен есеп айырысу	13 562	4,3	9 463	2,9	15 685	4,2	65,7
Сақтандыру (қайта сақт.) қызметі бойынша делдалд. есеп айырысу	2 225	0,7	1 585	0,5	1 690	0,4	6,6
Сақтандыру (қайта сақт.) шарттары бойынша төленетін шоттар	2 373	0,8	2 938	0,9	6 098	1,6	107,6
Басқа кредиторлық берешек	3 398	1,1	2 948	0,9	2 821	0,7	-4,3
Басқа міндеттемелер	6 308	2,0	10 226	3,1	13 862	3,7	35,6
Жиынтығы	313 285	100,0	325 660	100,0	377 872	100,0	16,0

2015 жылғы 1 қыркүйектегі жағдай бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары міндеттемелерінің сомасы 377 872 млн теңге болды, бұл 2015 жылғы 1 қаңтардағы ұқсас көрсеткіштен 16,0%-ға көп және 2014 жылғы 1 қыркүйектегі ұқсас көрсеткіштен 20,6%-ға көп.

Есепті күні сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары қолданыстағы сақтандыру және қайта сақтандыру шарттары бойынша қабылданған міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету үшін қалыптастырылған сақтандыру резервтерінің көлемі 337 244 млн. теңге болды, бұл 2015 жылғы 1 қаңтарда қалыптастырылған резервтер көлемінен 13,1%-ға көп және 2014 жылғы 1 қыркүйекте қалыптастырылған резервтер көлемінен 18,4%-ға көп.

1-график. Активтердің, меншікті капиталдың және сақтандыру резервтерінің динамикасы

IV. САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫЛАРЫ

Сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 2014 жылғы 1 қыркүйектегі ұқсас көрсеткішімен салыстырғанда 2015 жылғы 1 қыркүйектегі жағдай бойынша 6,6%-ға ұлғайды және 200 429 млн. теңге болды, оның ішінде тікелей сақтандыру шарттары бойынша қабылданған сақтандыру сыйлықақыларының көлемі – 183 800 млн. теңге.

Сақтандыру сыйлықақыларының негізгі үлесін ерікті мүліктік сақтандыру алады (95 760 млн. теңге немесе сақтандыру сыйлықақыларының жалпы көлемінің 47,8%-ы).

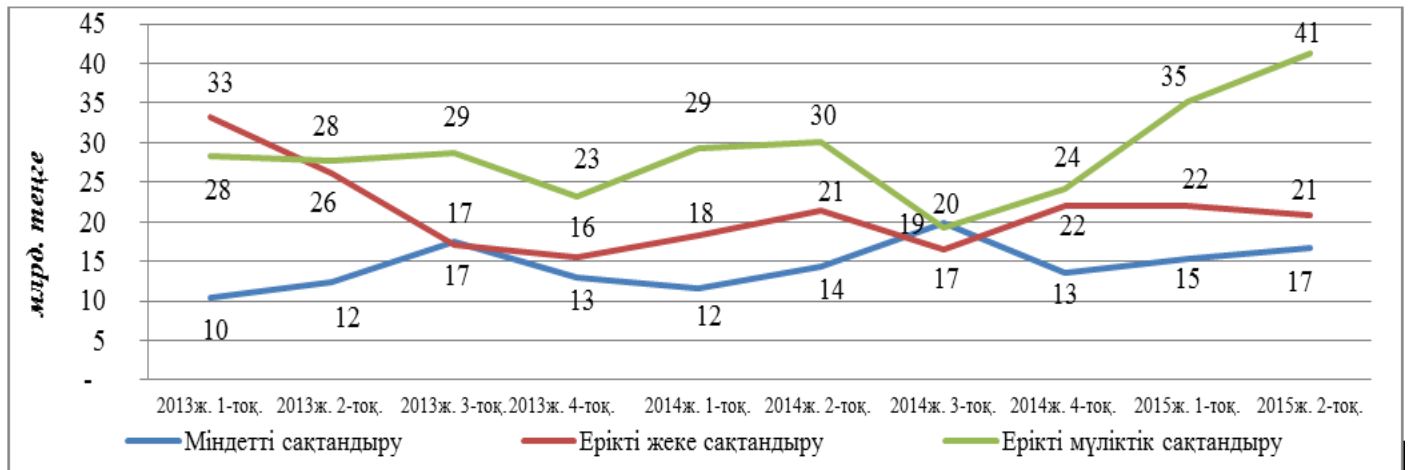
Ерікті жеке сақтандыру бойынша 54 779 млн. теңге немесе сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлемінің 27,3%, міндетті сақтандыру бойынша – 49 891 млн. теңге немесе 24,9% жиналды.

4-кесте. Сақтандыру сыйлықақыларының түсімі

Сақтандыру сыйлықақыларының түсімі	01.09.2014		01.09.2015		Изм., в %
	млн. теңге	жиын- тығында %-бен	млн. теңге	жиын- тығында %-бен	
Барлығы, оның ішінде:	187 949	100,0	200 429	100,0	6,6
Міндетті сақтандыру бойынша, оның ішінде:	46 628	24,8	49 891	24,9	7,0
көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігі	22 540	12,0	26 337	13,1	16,8
қызметкер еңбек (қызметтік) міндеттерін атқарған кезде оны жазатайым оқиғалардан сақтандыру	21 419	11,4	20 828	10,4	-2,8
тасымалдаушының жолаушылар алдындағы азаматтық-құқықтық жауапкершілігі	1 069	0,6	1 195	0,6	11,8
міндетті сақтандырудың өзге сыныптары	1 600	0,9	1 531	0,8	-4,3
Ерікті жеке сақтандыру бойынша, оның ішінде:	53 741	28,6	54 779	27,3	1,9
өмірді сақтандыру	15 594	8,3	16 115	8,0	3,3
аннуитеттік сақтандыру	12 457	6,6	15 997	8,0	28,4
жазатайым жағдайлардан сақтандыру	8 802	4,7	4 533	2,3	-48,5
ауырған жағдайлардан сақтандыру	16 888	9,0	18 135	9,0	7,4
Ерікті мүліктік сақтандыру бойынша, оның ішінде:	87 580	46,6	95 760	47,8	9,3
мүлікті сақтандыру	40 956	21,8	47 310	23,6	15,5
азаматтық-құқықтық жауапкершілікті сақтандыру	13 546	7,2	16 605	8,3	22,6
өзге қаржы шығындарынан сақтандыру	12 645	6,7	9 343	4,7	-26,1
автомобиль көлігін сақтандыру	11 114	5,9	10 756	5,4	-3,2
жүктерді сақтандыру	2 838	1,5	4 118	2,1	45,1
ерікті мүліктік сақтандырудың өзге сыныптары	6 482	3,4	7 628	3,8	17,7

* сомасына қайта сақтандыру шарттары бойынша қабылданған сақтандыру сыйлықақылары да қосылған

2-график. Сақтандыру сыйлықақыларының тоқсандағы динамикасы

5-кесте. Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының түсімі

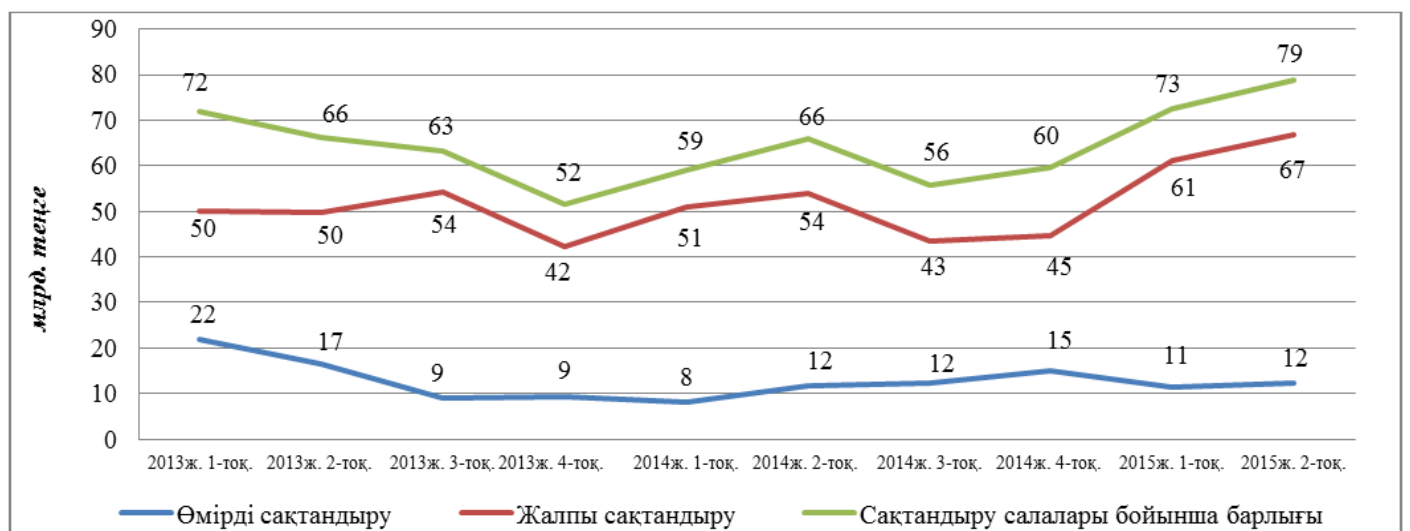
Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының түсімі	01.09.2014		01.09.2015		Өзгер., %-бен
	млн. теңге	жиынтығында %-бен	млн. теңге	жиынтығында %-бен	
Сақтандыру салалары бойынша барлығы	187 949	100,0	200 429	100,0	6,6
Өмірді сақтандыру	28 051	14,9	32 111	16,0	14,5
Жалпы сақтандыру	159 898	85,1	168 318	84,0	5,3

* сомасына қайта сақтандыру шарттары бойынша қабылданған сақтандыру сыйлықақылары да қосылған

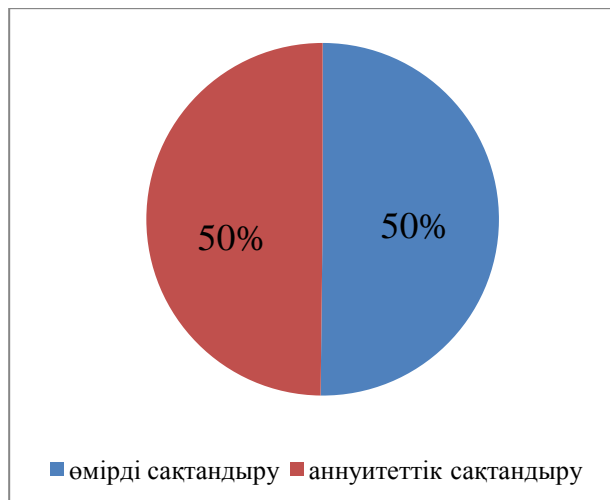
«Өмірді сақтандыру» саласы. 2015 жылғы 1 қыркүйектегі жағдай бойынша «өмірді сақтандыру» саласы бойынша жиналған сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 32 111 млн теңге болды, бұл өткен жылғы ұқсас күнге қарағанда 14,5%-ға көп. «Өмірді сақтандыру» саласы бойынша жиналған сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық сыйлықақылардағы үлесі есепті күні 2014 жылғы 1 қыркүйектегі 16,0%-ға қарсы 14,9% болды.

«Жалпы сақтандыру» саласы. 2015 жылғы 8 айда «жалпы сақтандыру» саласы бойынша жиналған сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 168 318 млн. теңге болды, бұл 2014 жылғы ұқсас күнге қарағанда 5,3%-ға аз.

3-график. Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының динамикасы

4-график. «Өмірді сақтандыру» саласы бойынша сақтандыру сыйлықақылары түсімінің құрылымы, %

5-график. «Жалпы сақтандыру» саласы бойынша түскен сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы, %

V. ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ

6-кесте. Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы

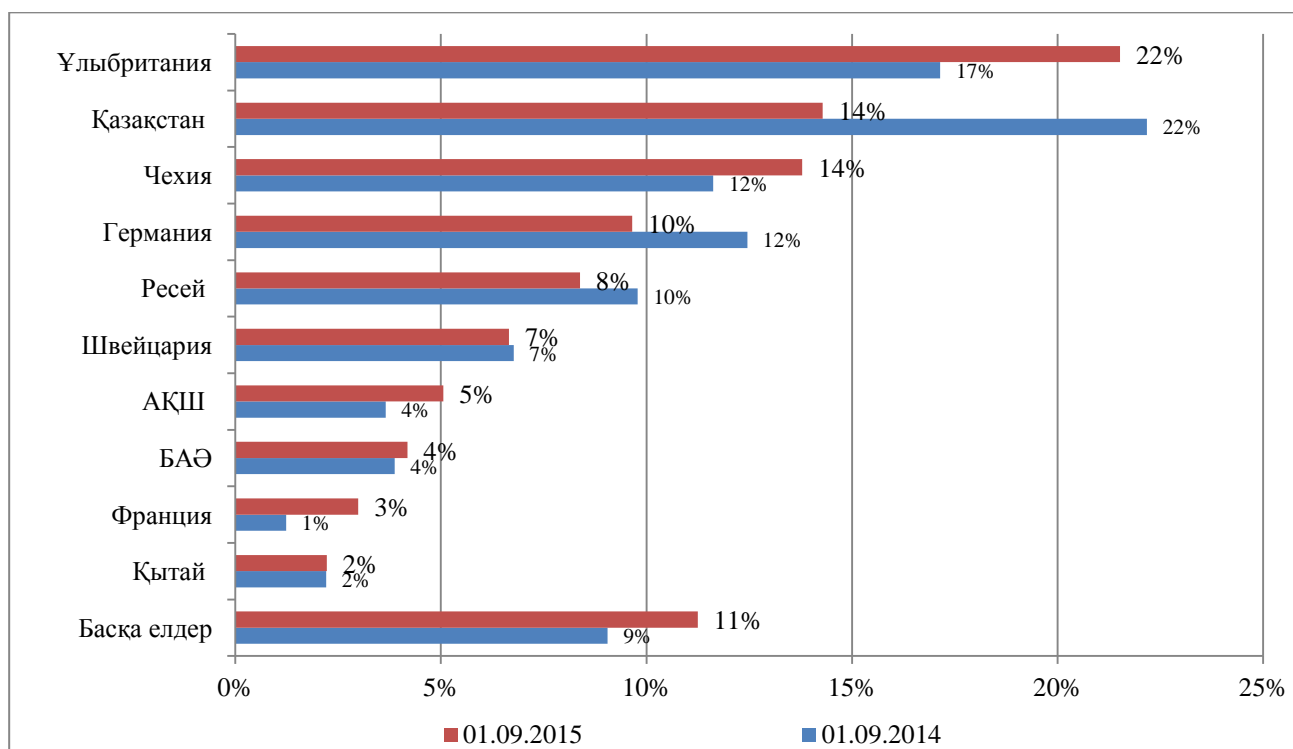
Сақтандыру сыйлықақылары	01.09.2014		01.09.2015		Өзгер., %-бен
	млн. теңге	%-бен *	млн. теңге	%-бен *	
Барлығы қайта сақтандыруға берілді, оның ішінде:	62 637	33,3	66 815	33,3	6,7
резидент еместерге	48 759	25,9	57 368	28,6	17,7
резиденттерге	13 878	7,4	9 448	4,7	-31,9
Барлығы бейрезиденттерден қайта сақтандыруға қабылданды	10 420	5,5	8 370	4,2	-19,7

* сақтандыру және қайта сақтандыру шарттары бойынша қабылданған сақтандыру сыйлықақыларының көлеміне пайызбен

Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 66 815 млн. теңге болды немесе сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлемінің 33,3%-ын құрады. Бұл ретте Қазақстан Республикасының резиденттері еместерге қайта сақтандыруға сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлемінің 28,6 % ы берілді.

Қайта сақтандыру шарттары бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары қабылдаған сақтандыру сыйлықақыларының жалпы сомасы 16 630 млн. теңге болды. Бұл ретте Қазақстан Республикасының бейрезиденттерінен қайта сақтандыруға қабылданған сақтандыру сыйлықақыларының сомасы 8 370 млн. теңге болды.

6-график. Елдер бойынша қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының үлесі, %

VI. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМДЕРІ

7-кесте. Сақтандыру төлемдерінің құрылымы

Сақтандыру төлемдері	01.09.2014		01.09.2015		Өсімі, %-бен
	млн. теңге	жиынтығында %-бен	млн. теңге	жиынтығында %-бен	
Барлығы, оның ішінде:	38 947	100,0	42 879	100,0	10,1
Міндетті сақтандыру бойынша, оның ішінде:	16 392	42,1	16 591	38,7	1,2
көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігі	9 441	24,2	11 291	26,3	19,6
қызметкер еңбек міндеттерін атқарған кезде оны жазатайым оқиғалардан сақтандыру	6 572	16,9	4 905	11,4	-25,4
өзге сыныптар	378	1,0	395	0,9	4,5
Ерікті жеке сақтандыру, оның ішінде:	16 480	42,3	18 991	44,3	15,2
өмірді сақтандыру	576	1,5	582	1,4	1,0
аннуитеттік сақтандыру, оның ішінде	5 853	15,0	6 794	15,8	16,1
жазатайым жағдайлардан сақтандыру	202	0,5	898	2,1	345,1
ауырған жағдайлардан сақтандыру	9 850	25,3	10 718	25,0	8,8
Ерікті мүлктік сақтандыру, оның ішінде:	6 075	15,6	7 296	17,0	20,1
автомобиль көлігін сақтандыру	2 879	7,4	3 578	8,3	24,3

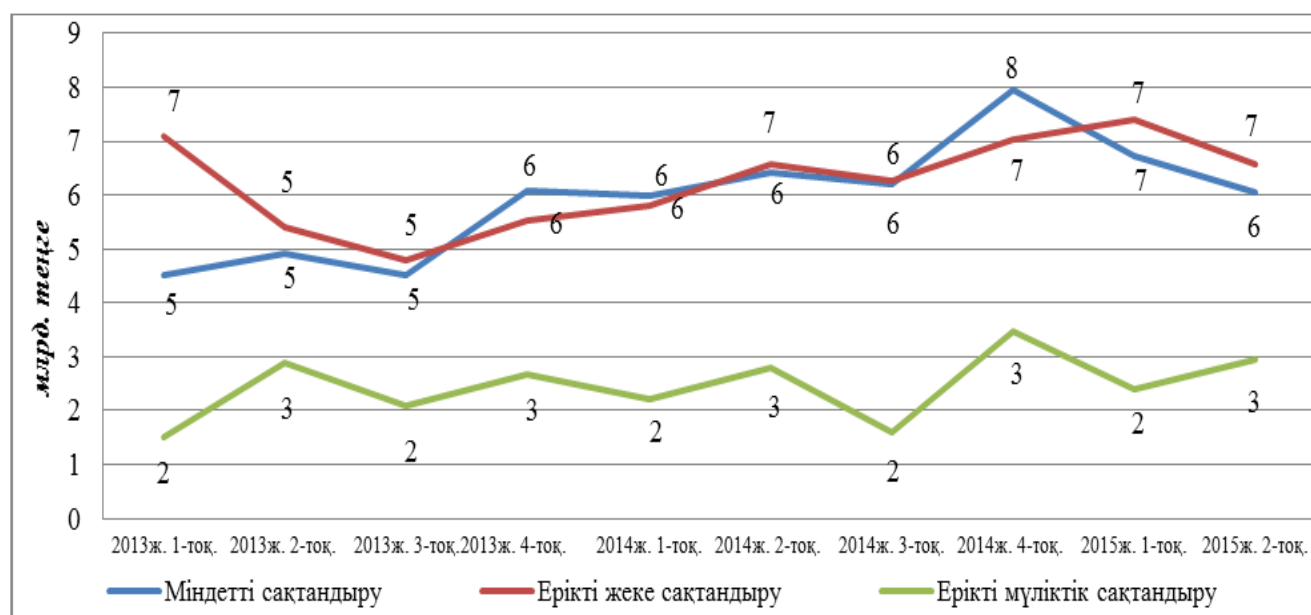
мүлікті сақтандыру	1 658	4,3	1 384	3,2	-16,5
азаматтық-құқықтық жауапкершілікті сақтандыру	813	2,1	235	0,5	-71,1
өзге сыныптары	726	1,9	2 099	4,9	189,1

* сомасы қайта сақтандыруға қабылданған шарттар б-ша жүзеге асырылған сақт. төлемдері шегеріліп көрсетілген - 8 974 млн. теңге

2015 жылғы 8 айда төленген сақтандыру төлемдерінің жалпы көлемі (қайта сақтандыруға қабылданған шарттар бойынша жүзеге асырылған сақтандыру төлемдерін шегергенде) 42 879 млн. теңге болды, бұл өткен жылдың ұқсас күніне қарағанда 10,1%-ға көп.

2015 жылғы 1 жартыжылдықта төленген сақтандыру төлемдерінің жалпы көлемінен ең көп үлесті ерікті жеке сақтандыру төлемдері алады – 44,3%, міндетті сақтандыру бойынша сақтандыру бойынша – 38,7% және ерікті мүліктік сақтандыру бойынша – 17,0%.

7-график. Сақтандыру төлемдерінің динамикасы

VII. САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫ ҚЫЗМЕТІНІҢ ТИІМДІЛІГІ, ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЭКОНОМИКАСЫНДАҒЫ РӨЛІ

8-кесте. Сақтандыру қайта сақтандыру ұйымдарының кірістері мен шығыстары

Пайда/Шығын	01.09.2014		01.09.2015		Өзгер., %-бен
	млн. теңге	%-бен	млн. теңге	%-бен	
Сақтандыру қызметінен түскен кірістер	119 727	75,3	128 596	58,5	7,4
Инвестициялық қызметтен түскен кірістер	38 057	23,9	89 869	40,9	136,1
Өзге кірістер	1 168	0,7	1 205	0,5	3,1
Кірістер жиынтығы	158 952	100,0	219 669	100,0	38,2
Сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру бойынша таза шығыстар	35 211	31,0	43 111	34,6	22,4
Сақтандыру қызметі бойынша комиссиялық сыйақы төлеу шығыстары	23 320	20,5	22 572	18,1	-3,2
Жалпы және әкімшілік шығыстар	30 073	26,5	31 901	25,6	6,1

Өзге шығыстар	24 992	22,0	26 983	21,7	8,0
Шығыстардың жиынтығы	113 597	100,0	124 567	100,0	9,7
Корпоративтік табыс салығын төлегенге дейінгі таза пайда (шығын)	45 355		95 102		109,7
Корпоративтік табыс салығы	5 857		8 907		52,1
Салық төлегеннен кейінгі таза пайда (шығын) жиынтығы	39 498		86 195		118,2

Сақтандыру секторының таза пайдасы есепті күні 86 195 млн. теңге болды, бұл өткен жылдың ұқсас күніне қарағанда 2,2 есе көп.

Сақтандыру қызметінен түскен кірістер 128 596 млн. теңге болды және өткен жылдың ұқсас күнімен салыстырғанда 7,4% ұлғайды. Бұл ретте, инвестициялық қызметтен түскен кірістер өткен жылдың ұқсас күнімен салыстырғанда 2,4 есе артты.

9-кесте. Сақтандыру секторының макроэкономикалық көрсеткіштері

Сақтандыру секторының негізгі көрсеткіштері	01.09.2014	01.01.2015	01.09.2015
ЖІӨ, млрд. теңгемен ¹	38 624	38 624	41 308
Активтердің ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	1,57	1,59	1,77
Меншікті капиталдың ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	0,75	0,74	0,85
Сақтандыру сыйлықақыларының ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	0,42	0,69	0,49
Сақтандыру сыйлықақыларының жан басына шаққандағы қатынасы, теңгемен ²	9 450	15 297	11 412

10-кесте. Сақтандыру секторының шоғырлануы, %

Сақтандыру нарығының сақтандыру көрсеткіштерінен үлесі, %	01.09.2014	01.01.2015	01.09.2015
Бірінші ондықтағы сақтандыру компанияларының активтері	69,1	70,2	75,9
Бірінші ондықтағы сақтандыру компанияларының меншікті капиталы	72,7	71,6	76,6
Бірінші ондықтағы сақтандыру компанияларының сақтандыру сыйлықақылары	53,5	56,6	58,6
Бірінші ондықтағы сақтандыру компанияларының сақтандыру төлемдері	50,9	50,5	58,7

Алғашқы он сақтандыру компаниясының сақтандыру нарығының жиынтық активтеріндегі үлесі 75,9% болды. Алғашқы он сақтандыру компаниясының сақтандыру нарығының үлесіне жиынтық сақтандыру сыйлықақыларының 58,6% және сақтандыру төлемдерінің 58,7% болды.

¹Қазақстан Республикасы Ұлттық Экономика министрлігінің болжам деректері бойынша;

²Қазақстан Республикасы Ұлттық Экономика министрлігі Статистика Комитетінің деректері бойынша 01.08.2015ж. ҚР халқының саны 17 563 мың адам болды.